

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

**Simpozijum „Južnoevropske prašume i visokoplaninska flora i vegetacija istočno-alpsko-dinarskog prostora“, 14-19. juli 1969. godine -
Symposium les forêts vierges sudeuropéennes, la flore et la vegetation de la region estalpin-dinarique, 14-19. juillet 1969 Sarajev**

Fukarek, Pavle

1969

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/60facd6a-25b5-469e-99c9-5e266da9bd0e>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

POSEBNA IZDANJA

KNJIGA XV

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Knjiga 4.

SIMPOZIJUM

**JUŽNOEVROPSKE PRAŠUME I VIŠO-
KOPLANINSKA FLORA I VEGETACIJA
ISTOČNOALPSKO-DINARSKOG
PROSTORA**

14—19. JULI 1969. GODINE

Urednik

PAVLE FUKAREK,

redovni član Akademije nauka i umjetnosti
Bosne i Hercegovine

SARAJEVO

1970

VALENTINA GAŽI-BASKOVA

GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST VRSTE *SESLERIA TENUIFOLIA*

U V O D

Tokom proučavanja areala nekih ilirskih vrsta koje izgrađuju vegetaciju planinskih rudina obratila sam pažnju na raširenost vrste *Sesleria tenuifolia*.

U ovom radu prikazat ću ukratko i u kojim zajednicama je *Sesleria tenuifolia* zastupljena i uporedit ću njeno raširenje s nekim drugim vrstama koje s njom zajedno rastu.

Sismetasko raščlanjenje taksona *S. tenuifolia* još do danas nije uspješno riješeno. Iscrpno su na tom problemu radili M. DEYL (1946), PAWLOWSKI (mscr.), UJHELYI (1959), dok se kod nas u najnovije vrijeme tim problemom bavio V. STRGAR (1968, mscr.), Napominjem da sam rad V. STRGARA dobila u zadnji čas.

Rasprostranjenost vrste *Sesleria tenuifolia*

Premda je areal vrste *S. tenuifolia* objavio već M. DEYL (1946), prikazujem ovdje rasprostranjenost vrste *S. tenuifolia* u poredbi s rasprostranjenošću zajednica planinskih rudina u kojima je zastupljena. Ove areale izradila sam prema dostupnim podacima iz literature i herbara Botaničkog zavoda Prirodoslovnog fakulteta u Zagrebu, te herbara prof. I. HORVATA. Ovom prilikom htjela bih spomenuti da herbar I. HORVATA, koji pripada Institutu za botaniku Sveučilišta u Zagrebu, a koji je uredila prof. Marija HORVAT, predstavlja bogat floristički materijal, u kojem je naročito zastupljena flora planinskih područja Jugoslavije.

Za izradu areala uzimala sam podatke o raširenju vrste *S. tenuifolia* Schrad.

S. tenuifolia je ilirsko-balkanski florni elemenat, te prema geografskom raširenju nastava uglavnom vrhove planina, a raširena je dužinom Dinarida od Trsta do Šar-planine. Središte raširenja joj je u ilirskim zemljama, što se vidi iz priložene karte sl. 1. Mnoga nalazišta su zabilježena

na Snježniku, Velebitu, Ličkoj Plješevici, Dinari, Čvrtnici, Prenju, Durmitoru.

Ona spada u one ilirske vrste koje su raširene i na Apeninskom poluotoku. Pri tome areal na Apeninskom poluotoku nije potpun, jer se htjelo samo naznačiti da je vrsta raširena i u Italiji.

Nalazišta koja se u literaturi spominju za sjevernu Hrvatsku nisam unosila, jer je već Horvat 1942. godine za to područje spomenuo da ih zauzima *S. kalnikensis* Jav., što je još potvrđeno brojnim primjercima iz njegova herbara, a i V. STRGAR (1968) za ovo područje navodi vrstu *S. kalnikensis* za Kalnik, samoborsku okolicu, Žumberak, Zelenjak, Medvednicu, Klek, Gorski Kotar, dok za Strahinjčicu bilježi vrstu *S. sadleriana*, a za područje Kuna gora, Ivanšćica, Ravna gora vrstu *S. angustifolia*.

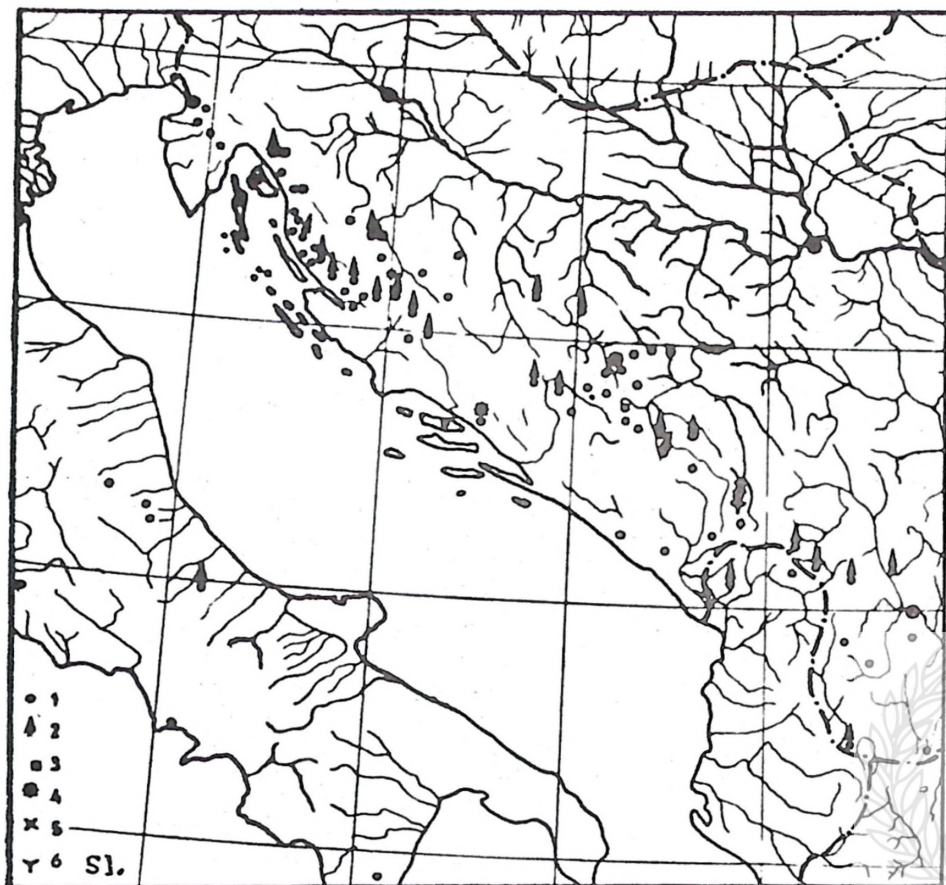
Ističem da je V. STRGAR u svojoj radnji (1968) podijelio skupinu *S. tenuifolia* na *S. tenuifolia* Schrad., *S. juncifolia* Host. i *S. kalnikensis* Jav., za koje vrste je na temelju svojih iscrpnih morfoloških i anatomskih istraživanja izradio ključeve. Prema njegovim istraživanjima, raširenost *S. tenuifolia* Schrad ograničena je uglavnom na područje Slovenije i Istre i usko područje Hrv. primorja (Fajti Hrib — Trstelj — Devin — Trst — Črni Kal — Buzet — Učka — Trsat — Grobničko polje — Osje). Za područje od Crikvenice do Makedonije spominje V. STRGAR vrstu *S. juncifolia* Host., a da ne navodi njena nalazišta.

Daljnja istraživanja će pokazati da li je na tom području raširena i u zajednicama zastupljena *S. tenuifolia* u užem ili širem smislu. Svakako je karakteristično da vrsta roda *Sesleria*, koja je zastupljena kod nas na planinskim rudinama, dolazi u zajednicama koje se razvijaju pod specijalnim ekološkim uvjetima, kako je to kasnije navedeno.

UDIO VRSTE *SESLERIA TENUIFOLIA* U BILJNIM ZAJEDNICAMA PLANINSKIH RUDINA

Sesleria tenuifolia ulazi u sastav planinskih rudina na vapnenačkoj i dolomitnoj podlozi u svezi *Seslerion tenuifoliae* Horv. reda *Seslerietalia tenuifoliae* Horv., i to u zajednicama *Caricetum firmae croaticum* Horv., *Laevi - Helianthemum alpestris* Horv., *Laevi - Helianthemum balcanici* Horv., a u svezi *Festucion pungentis* *S. tenuifolia* zastupana je u zajednici *Sempervienti - Seslerietum tenuifoliae* Horv. (HORVAT, 1962).

Osim toga, *Sesleria tenuifolia* zabilježena je u svezi *Oxytropidion dinaricae* Lakušić, reda *Crepidetalia dinaricae* Lakušić, u zajednicama *Carici - Crepidetum dinaricae* Lakušić i *Seslerietum tenuifoliae montenegrinum* Lakušić (LAKUŠIĆ, 1966).

Slika 1.
Rasprostranjenost (Geographische Verbreitung)

1. vrste (der Art) *Sesleria tenuifolia*
2. zajednice (der Pflanzengesellschaft) *Laevi-Helianthemetum balcanici* i *Laevi-Helianthemetum alpestris*. Horv.
3. Zajednice (der Pflanzengesellschaft) *Caricetum firmae croaticum* Horv.
4. Zajednice (der Pflanzengesellschaft) *Carici-Crepidetum dinaricae* — Lakušić
5. Zajednice (der Pflanzengesellschaft) *Seslerietum tenuifoliae montenegrinum* — Lakušić
6. Zajednice (der Pflanzengesellschaft) *Edraenthus pumilio-Minuartia graminifolia* Horv.

Unutar sveze *Seslerion tenuifoliae* razlikuje se najprije zajednica koja izgrađuje rudine na manje izloženim položajima, a slična je onima s alpskih pašnjaka. To je asocijacija *Caricetum firmae croaticum* Horv., koja fragmentarno dolazi na Snježniku, Risnjaku, Kleku i Bjelolasici, a granica je njenog raširenja na istoku na Goloj Plješevici, gdje je osobito lijepo razvijena (HORVAT, 1930, i 1962). Značajno je za tu zajednicu da je raširena na vjetru izloženim mjestima na nešto

dubljem tlu. U njoj su od ilirskih vrsta zastupljene *Scabiosa silenifolia* i *Arabis scopoliana*. Zatim, *S. tenuifolia* nastupa obilno u zajednici *Laevi - Helianthemum alpestris* Horv., koja se razvija na plitkom tlu, a raširena je na izloženim grebenima i glavicama najviših planinskih vrhova. Većinom su to mjesta izložena jakoj buri. Glavni ekološki faktor ove zajednice je jako zagrijavanje danju i brzo ohlađivanje noću, te snažan vjetar, koji djeluje mehanički i fiziološki. To su staništa koja su zimi bez snijega (HORVAT, 1930, 1960. i 1962). Isto tako, na mjestima izloženim vjetru u nižim položajima raširena je druga zajednica *Laevi - Helianthemum balcanici*, u kojoj isto tako obilno nastupa *Sesleria tenuifolia*. Ove dvije zajednice opisuje HORVAT (1930, 1962) sa Snježnika, Golića, Vaganskog vrha, Malovana, Segestina, Šugarske dulibe, Alančića, Miljkovića kruga, Velikog stolca, Svetog brda, Poštaka, Visočice, Badnja, Gole Plješevice, Dinare, Troglava, a prilikom kartiranja vegetacije zabilježili su ih I. SUGAR i I. TRINAJSTIĆ (1965), a prilikom terenskih istraživanja i autor 1958, 1961. i 1965. na Plješevici, Vaganskom vrhu, Segestinu, Malovanu, Svetom brdu. U Bosni i Hercegovini rudine *Laevi - Helianthemum alpestris* nađene su u višim dijelovima Vlašića (HORVAT, 1956) i Vranice (HORVAT, 1939), zatim na Čvrsnici, Prenju, Bjelašnici, Plasi, u Crnoj Gori na Durmitoru (HORVAT, 1934. i 1941). U svezu *Seslerion tenuifoliae* spada i as. *Edraeanthus pumilio - Minuartia graminifolia* sa Biokova.

Asocijacije *Carici - Crepidetum dinaricae* i *Seslerietum tenuifoliae montenegrinum* opisao je LAKUŠIĆ sa Bjelasice (1966).

Od zajednica sveze *Seslerion tenuifoliae* najviše je raširena *Laevi - Helianthemum alpestris*. U toj zajednici osim vrste *Sesleria tenuifolia*, pojavljuju se ilirski florni elementi *Arabis scopoliana*, *Scabiosa silenifolia* i *Carex laevis*, koje imaju sličan areal. Raširenost *Arabis scopoliana* (HORVAT, 1942. i GAŽI 1963) gotovo se podudara sa rasprostranjenjem trave *Sesleria tenuifolia*, samo što spomenuta vrsta nije raširena u Makedoniji. U zajednici *Laevi - Helianthemum alpestris* često čini facijese *Scabiosa silenifolia*, koja ima areal koji seže od Snježnika na zapadu do Prokletija na istoku. Ona je važna biljka, jer stvara mnogo humusa i zakiseljuje tlo, i tako stvara uvjete za razvoj sastojina *Nardus stricta* (HORVAT, 1930). Najširi areal od spomenutih vrsta ima šaš *Carex laevis*, kojemu se raširenje od Snježnika do Makedonije uglavnom podudara s rasprostranjenjem vrste *S. tenuifolia*, a isto tako je ta vrsta raširena i u Italiji. Međutim, vrsta *Carex laevis* raširena je još u Grčkoj, a na istok se širi u Bugarsku, te prelazi i u Malu Aziju (GAŽI, 1939, HORVAT, 1949, GAŽI, 1963).

Z A K L J U Č A K

Sesleria tenuifolia je ilirsko-balkanski florni elemenat, koji prema geografskom raširenju nastava uglavnom vrhove planina, a raširena je dužinom Dinarida od Trsta do Šar-planine.

Ona spada u skupinu ilirsko-balkanskih flornih elemenata, koji su rašireni i na Apeninskom poluotoku, a veza im počinje iz tercijara. U vegetaciji rudina *S. tenuifolia* čini gust pokrov u zajednicama *Laevi-He-*

lianthemetum alpestris Horv., *Laevi-Helianthemum balcanici* Horv., te *Caricetum firmae croaticum* Horv. iz sveze *Seslerion tenuifoliae* Horv.

Osim toga, *S. tenuifolia* zabilježena je u svezi *Oxytropidion dinaricae* Lakušić reda *Crepidetalia dinaricae* Lakušić, i to u asocijacijama *Carici-Crepidetum dinaricae* Lakušić i *Seslerietum tenuifoliae montenegrinum* Lakušić.

Sesleria tenuifolia je vrsta koja raste na mjestima izloženim jakom vjetru, na izloženim grebenima i glavicama najviših vrhova planina.

Glavni ekološki faktor ove biljke je, uz vjetar, jako zagrijavanje danju i brzo ohlađivanje noću. Zajedno s vrstom *S. tenuifolia* dolaze još obično *Arabis scopoliana*, *Scabiosa silenifolia* i *Carex laevis*, koje imaju sličan areal na području Jugoslavije. Jedino šaš *Carex laevis* ima nešto šire rasprostranjenje prema istoku, jer prelazi u Bugarsku i Malu Aziju. a osim toga raširen je i u Grčkoj.

Prema najnovijim istraživanjima koja je izvršio V. STRGAR (1968), *Sesleria tenuifolia* je raširena samo na području Slovenije, Istre i uskog dijela Hrvatskog primorja, a područje od Crikvenice do Makedonije zauzima, prema V. STRGARU, *S. juncifolia*, s tim što spomenuti autor u rukopisu još nije naveo nalazišta ove vrste.

Daljnja ispitivanja će pokazati da li se ovdje radi o *S. tenuifolia* u užem ili širem smislu. Bilo bi važno da se to pitanje što prije riješi.

VALENTINA GAŽI-BASKOVA

DIE GEOGRAPHISCHE VERBREITUNG DER ART SESLERIA TENUIFOLIA

ZUSAMMENFASSUNG

Sesleria tenuifolia ist ein illyrisch-balkanisches Florenelement das in Bezug auf seine geographische Verbreitung hauptsächlich die Gebirgspitze besiedelt und längs der Dinariden von Triest bis Šar planina-Gebirge verbreitet ist. Diese Pflanzenart gehört zu jenen illyrisch-balkanischen Florenelementen, die auch auf der Apenninenhalbinsel vorkommen. *Sesleria tenuifolia* bildet dichte Pflanzendecke in den Pflanzengesellschaften *Laevi-Helianthemum alpestris* Horv., *Laevi-Helianthemum balcanici* Horv. und. *Caricetum firmae croaticum* Horv. des Verbandes *Seslerion tenuifoliae*.

Innerhalb des Verbandes *Festucion pungentis* ist die Pflanzenart *S. tenuifolia* in der Assoziation *Sempervirenti-Seslerietum tenuifoliae* verbreitet.

Ausserdem kommt *S. tenuifolia* in den Assoziationen *Carici-Crepidetum dinaricae* und *Seslerietum montenegrinum* von Lakušić vor.

S. tenuifolia stellt eine Pflanzenart, dar, welche die stark windexponierte Standorte in den Gebirgen, die sich bei Tag stark erhitzen und bei Nacht schnell abkühlen einnimmt. Gemeinsam mit *S. tenuifolia* wachsen auch *Arabis scopoliana*, *Scabiosa silenifolia* und *Carex laevis* welche in Jugoslawien eine ähnliche Verbreitung aufweisen. Ausser Italien ist *Carex laevis* auch in Bulgarien und in Griechenland anzutreffen.

Den neusten Untersuchungen von V. STRGAR (1968) ist zu entnehmen, dass *S. tenuifolia* nur in den Gebieten von Slowenien, Istrien und in einem engeren Teil vom kroatischen Küstenland verbreitet ist. Für das Gebiet das sich von Crikvenica bis Mazedonien erstreckt, nennt V. STRGAR die Art *S. juncifolia* ohne Anführung ihrer Lokalitäten.

Weitere taxonomische und pflanzengeographische Untersuchungen sollen uns zeigen ob wir hier mit *Sesleria tenuifolia* im weiteren oder engeren Sinne zu tun haben. Es wäre interessant, diese Frage demnächst zu klären.

LITERATURA

- A d a m o v i ć L. (1909): Die Vegetationsverhältnisse der Balkanländer, Leipzig.
- B e c k - M a n n a g e t t a G. (1903—1927): Flora Bosne, Hercegovine i Novopazarskog Sandžaka, Sarajevo, Beograd.
- B o r n m ü l l e r J. (1925—1928): Beiträge zur Flora Mazedoniens, Leipzig.
- D e g e n A. (1936—1938): Flora velebitica I—III, Budapest.
- D e y l M. (1946): Study of the genus *Sesleria*. Opera botanica čechica III, Prague.
- G a ž i - B a s k o v a V. (1939): Prilog poznavanju anatomske građe nekih šaševa iz grupe *Frigidae* i *Hallerianae* (disertacija, mscr.), Zagreb.
- G a ž i - B a s k o v a V. (1963): Geografska raširenost nekih hrvatskih florinih elemenata, Biol. glasnik 16, Zagreb.
- H o r v a t I. (1930): Vegetacijske studije o hrvatskim planinama I, Rad Jug. akad. 238, Zagreb.
- H o r v a t I. (1934): Istraživanje vegetacije hercegovačkih i crnogorskih planina, Ljet. Jugosl. akad. 45, Zagreb.
- H o r v a t I. (1936): Zur Erforschung der Hochgebirgsvegetation des Varadarbanats I, Bull. Inter. Akad. Young. 29, Zagreb.
- H o r v a t I. (1937): Zur Erforschung der Hochgebirgsvegetation des Varadarbanats II, Bull. Inter. Akad. Young. 31, Zagreb.
- H o r v a t I. (1941): Istraživanje vegetacije Biokova, Orjena i Bjelašnice, Ljet. Jugosl. akad. 53, Zagreb.
- H o r v a t I. (1942): Biljni svijet, Zemljopis Hrvatske II, Zagreb.
- H o r v a t I. (1952): Prilog poznavanju raširenja nekih planinskih biljaka u jugoistočnoj Evropi, God. Biol. inst. 5, Sarajevo.
- H o r v a t I. (1960): Planinska vegetacija Makedonije u svjetlu suvremenih istraživanja, Acta musei maced. 6, Skopje.
- H o r v a t I. (1962): Vegetacija planina zapadne Hrvatske, Prirodosl. istraž. Jugosl. akad. 30, Acta biologica II, Zagreb.
- J a v o r k a S. (1925): Flora Hungarica, Budapest.
- J a v o r k a S. (1926): Addimenta ad floram Albaniae, Budapest.
- K o š a n i n N. (1939): Über die Vegetation von Nordalbanien, Beograd.
- L a k u š i ć R. (1966): Vegetacija livada i pašnjaka na planini Bjelasici, God. Biol. inst. Sarajevo, XIX.
- P o s p i c h a l E. (1897): Flora des österreichischen Küstenlandes I—III, Leipzig—Wien.
- R o h l e n a J. (1942): Conspectus florae montenegrinae, Praha.
- R o s s i L j. (1924): Građa za floru južne Hrvatske, Prirodosl. istraž. Jugosl. akad. 15, Zagreb.

- R o s s i L j. (1930): Pregled flore Hrvatskoga Primorja, Prirodosl. istraž. Jugosl. akad. 17, Zagreb.
- S ch l o s s e r J. i V u k o t i n o v i ć L j. (1869): Flora croatica, Zagreb.
- S t r g a r V. (1968): Geografska razširjenost in taksonomsko razlikovanje skupin *Calcaria* Deyl in *Tenuifolia* Pawlowski genusa *Sesleria* Scop. na Hrvaškem in v Sloveniji (mscr.), Ljubljana. Disertacija.
- Š u g a r I. i T r i n a j s t i ć I. (1965): Vegetacijska karta Jugoslavije — SR Hrvatska, Sekcija Zadar (mscr.).
- U j h e l y i J. (1937): *Sesleria* Studien. Index Horti botanici Universitatis Budapestinensis, Budapest.
- U j h e l y i J. (1959): Revision des espèces de genre »*Sesleria*« en Italie, Webbia 14.

DISKUSSION — DISKUSIJA

H. NIKELFELD: Steht *S. tenuifolia* innerhalb der Gattung sehr isoliert oder gibt es nahe Verwandte?

V. GAŽI: Nach den Untersuchungen von Pawlowski zerfällt *S. Tenuifolia* im weiteren Sinne in *S. tenuifolia* Schard. und *S. kalnikensis* Jav.

Nach den neusten Untersuchungen differenziert V. STRGAR die Gruppe *S. tenuifolia* in *S. tenuifolia* Schrad., *S. juncifolia* Host. und *S. kalnikensis* Jav.

E. OBERDORFER: Es wird die Frage nach den ökologischen und soziologischen Verhältnissen der *Sesleria tenuifolia* zu *Sesleria varia* gestellt.

V. GAŽI: Meiner Ansicht nach sind die ökologische Bedingungen für das Wachstum beider Arten ganz verschieden.

V. STEFANOVIĆ: U jednom dijelu Dinarskih planina koje se nalaze u unutrašnjosti Bosne (potez Romanija — Sjemeč) na krečnjačkim padinama nalazi se *Sesleria tenuifolia* znatno niže (od 1300—1600 m), u sastojinama bijelog bora (*Pinetum illyricum calcicolum*). U pitanju su možda niže jedinice ove vrste (subspecijesi, forme). To bi se moglo očekivati s obzirom na široki dijapazon njenog prostiranja.

V. GAŽI: Ja sam se osvrnula na raširenje *S. tenuifolia* u zajednicama planinskih rudina. Ona je poznata kod nas i iz zajednice *Carici-Centauretum rupestris*, koja se nalazi na nižim položajima.

T. WRABER: Zum Diskussionsbeitrag von Herrn STEFANOVIĆ möchte ich bemerken, dass *S. tenuifolia* in Rothföhrenwäldern und höher gelegenen Standorte keine verschiedene Sippe sein muss. So handelt es sich z.B. bei *S. varia* in *Seslerio-Semperviretum* und in den Felsspalten-Gesellschaften der montanen Stufe um dieselbe Art. Nebenbei bemerkt, kommt nach V. STRGAR in Slowenien meistens *S. angustifolia* vor. Nach untersuchungen durch denselben Autor zerfällt im westlichen Jugoslawien der Formenkreis von *Sesleria* in drei Arten, und zwar in *S. tenuifolia*, *S. juncifolia* und *S. kalnikensis*. Dabei reicht das Areal von *S. tenuifolia* ungefähr vom Sabotin (Soča Tal) bis in die Gegend von Crikvenica, während weiter südöstlich *S. juncifolia* vorkommt. Die Trennung der beiden letztgenannten Arten geht schon auf HOST zurück. Die Ergebnisse auf Grund der idiotaxonomischen Arbeiten sollten auch von den Pflanzensoziologen mehr beachtet werden, denn ist sehr wichtig, dass der Pflanzensoziologe mit Sippen arbeitet, die taxonomisch möglichst definiert sind.

V. GAŽI: Es ist wirklich sehr wichtig, dass der Pflanzensoziologe mit taxonomisch möglichst gut definierten Sippen arbeitet. Aber ich teile auch die Ansicht von I. HORVAT (1930), der sagt dass »in einem floristisch reichen und ziemlich schwer zugänglichen Gebiete zuerst eine Orientierung über verbreiteten und soziologisch ausgeprägten Gesellschaften notwendig ist um die Heranziehung der polymorphen und nicht ganz geklärten Sippen für die Charak-

terisierung der Gesellschaften zu ermöglichen.« Pflanzensoziologische Untersuchungen können nicht manchmal jahrelang warten bis die Determination einer schweren Sippe fertig ist.

F. KLÖTZLI: Ich möchte zurückgriefen auf die Gegenüberstellung von *Sesleria varia* und *Sesleria tenuifolia* von Herrn OBERDORFER. Ist es nicht so dass im illyrischen Raum *Sesleria varia* auf mehr beschattete, kühlere Standorte ausweitet? Wenn man ihre europäische Verbreitung in ökologischer Hinsicht untersucht, so sieht man, dass *Sesleria varia* auf den Brit. Inseln auf den wärmsten Kalkstandorten wächst, während sie bei uns im zentralalpinen Raum schon nicht mehr als ausgesprochen wärmeliebend bezeichnet werden kann.

S. PIGNATTI: Meiner Ansicht nach ist eine enge Gegenüberstellung von *Sesleria tenuifolia* und *Sesleria varia* nicht beachtet worden, da die erstgenannte an eine extreme Ökologie streng gebunden ist (windexponierte und trockene Standorte), während *S. varia* unter mehr ausgeglichenen ökologischen Bedingungen vorkommt. Auch die Begleitvegetation zeigt nicht viel Gemeinsames, da hier noch ziemlich wenig vikariierende Arten anzutreffen sind.

R. LAKUŠIĆ: Unter *Sesleria tenuifolia* sensu lato haben wir drei Gruppen zu verstehen, und zwar: *S. appenina*, *S. juncifolia* und *S. pubiglumis*. *Sesleria coerulea* und *S. tenuifolia* sind ökologisch und morphologisch sehr verschieden.

